

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ЕЛІПСИСУ У ЗАГОЛОВКАХ АНГЛОМОВНОЇ ПЕРІОДИКИ

Вивчення еліпсису в мовознавстві складає щедрий доробок як український так і зарубіжних мовознавців. Різні аспекти еліпсису ставали предметом аналізу дослідників – структурно-семантична типологія еліпсису досліджена у працях Д. Гудкова, К. Швабе (K. Schwabe), Б. Шварца (B. Schwarz), стилістичні особливості досліджували Р. Дудучава, Р. Рєзнік, Н. Ситнова, Е. Трофімова. Останні десятиріччя засвідчують значний рух у вивченні еліпсису в англійській мові, що відображено у працях В. Анастасьєвої, В. Александрової, Р. Дудучавої, Н. Прімерової, О. Реунової, Н. Ситнової, В. Юхта та інших.

Еліпс (англ. *ellipsis, gapping, reduction*) є результатом зумисного опущення якого-небудь члена речення, що може бути зрозумілий із контексту, а тому виявляється досить продуктивним способом лаконічної подачі інформації засобами, які належать практично до всіх рівнів мовної системи – лексичних, морфологічних і синтаксичних [3].

Досліджуючи вживання еліпсису у газетному стилі, варто згадати, що публіцистичний стиль вирізняється від розмовного перш за все манерою спілкування – автором виступає одна особа, а адресатом є ціла читацька аудиторія. Оскільки комунікативний канал між ними є віртуальний, то передача інформації здійснюється в режимі одностороннього спілкування.

Публіцистичний стиль як сфера суспільно-політичної комунікації виконує в першу чергу інформативну та комунікативну функції, що і визначає його специфічні вербальні властивості та обумовлює особливості вживання певних лексичних, граматичних і стилістичних засобів.

Компактний, стиснутий виклад інформації сприяє тому, що в публіцистичному стилі використовуються майже всі структурно-семантичні потужності еліпсису, починаючи від словосполучення і закінчуючи складними реченнєвими побудовами.

Досліджуючи частотність вживаності еліпсису у публіцистичному стилі, варто зазначити, що в текстах газетних публікацій він зустрічається рідше, ніж у заголовках. Ймовірно, це можна пояснити тим фактом, що заголовки є засобом первинного введення інформації, який заохочує знайомство із текстовим повідомленням. Тому основною вимогою до заголовку є його стислість та лапідарність, які й обумовлюють вибір синтаксичних засобів, що б повною мірою відповідали цій вимозі.

Еліпсис виявляється у цьому плані одним із найбільш дієвих засобів, бо знімає надлишковість інформації завдяки тому, що протистоїть громіздким конструкціям, які, зрозуміло, недоречні в газетних заголовках. Пор.: *Britannia in chains* /The Sunday Times/; *Downton debunked* /The Sunday Times/; *In praise of older woman* /The Sunday Times/.

Найбільш дієвою формою еліптичного компоновання заголовку є просте номінативне речення, наприклад: *Dreamers and schemers* /The Sunday Times/, *Red bull roaring* /The Sunday Times/, *Ryan's express* /The Sunday Times/, а також різного роду імперативні побудови, такі як – *Don't fall into the tax cheats trap* /The Sunday Times/, *Get on the right road to profits* /The Sunday Times/ [1].

Автор, компонуючи текст-повідомлення, завжди орієнтується на читача і часто мимоволі вдається до спонукання, яке передається інфінітивними формами. Наприклад: *Rebels claim to have seized Central African Republic capital* /The Sunday Times/, *Chemical experts called in to investigate Boris Berezovsky death* /The Sunday Times/, *Migrants to wait 5 years for council housing* /The Sunday Times/ [1].

Отже, еліпс набуває узагальнюючого характеру у газетних заголовках англomовної преси. В цій якості він надає виразності та експресивності, що в комбінації з мовленнєвим стандартом є визначальною рисою публіцистичного стилю [2]. Домінування еліптичних конструкцій в заголовку можна пояснити зумовленістю орієнтації тексту на аудиторію з різним сприйняттям відповідної інформації.

Список використаних джерел:

1. The Times. – URL : <http://www.thetimes.co.uk>
2. Медвідь І. В. Метафора і метонімія як джерела мовної експресії газетного заголовка / І. В. Медвідь // Мова і культура. Сер. Філологія. – Т. 2. – № 8. – 2005. – С. 145–150.
3. Словник української мови : в 11 томах [голова редакційної колегії Білодід І.]. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Том 2. – 1971. – 474 с.